

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

"กรณีของหนังสือแสดงเจตจำนง 'คม' แห่งมิตที่สะบัดกวัดแกว่งมีโอกาสบาดได้ทั้ง 2 ฝ่าย บาดทั้งตนเองและปรปักษ์". มติชนรายวัน (9 ธันวาคม 2541) : 3

กระทรวงการคลัง. "มาตรการฟื้นฟูความมั่นคง และเสถียรภาพ ของระบบเศรษฐกิจไทย โดย พล.ร. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดร.ทง พัทยะ" (5 สิงหาคม 2540)

กอบชัย เจริญวิมลกุล, "ผลผูกพันในแต่ละขั้นตอนของการทำสนธิสัญญา". นิติศาสตร์. 30 ฉบับที่ 2 (กันยายน 2533) : 133

กุลฤดี จันทนา. "สัมภาษณ์ ดร.อัมมาร สยามวาลา นักวิชาการเกียรติคุณ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)". สรรพากรศาสตร์. 45 ฉบับที่ 10 (ตุลาคม 2541) : 12

"เกมการเมืองยามวิกฤต. ไทยรัฐ (5 ธันวาคม 2541) :3

คณะกรรมการศึกษาและเสนอแนะมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศ (ศปร.). รายงานผลการวิเคราะห์และวินิจฉัยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์วิกฤต ทางเศรษฐกิจ (กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์ พริ้นติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2542). หน้า 26,30, 46-48,49

"คลังยืนยันหนังสือ LOI 6 ไม่เข้าข่ายสนธิสัญญา". ไทยโพสต์ (26 ธันวาคม 2541): 7

"ความรู้เรื่องธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ." การเงินการคลัง. 6 ฉบับที่ 26 (2534): 14,19

"ค่าถดถอยอนุมัติเงินกู้ต่อไทยของไอเอ็มเอฟ". มติชนรายวัน (22 สิงหาคม 2540): 7

กำชัย ลายสมิต. วิชั่นหนึ่งนักเศรษฐศาสตร์ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์รุ่งแจ้ง, 1998). หน้า 197,

198

"คำวินิจฉัยของศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์. ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ 11/2542. 25 พฤษภาคม 2542, หน้า 5"

"คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 11/2542 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2542 เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าหนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือทาง วิชาการและการเงินที่รัฐบาลมีไปถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นหนังสือ สัญญาที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 224 วรรคสองหรือไม่"

คู่แข่งรายสัปดาห์. (25-36 สิงหาคม 2540): 25

จิต เศรษฐบุตร. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง. (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516) , หน้า 160, 171-172

"จุดหักเหลอยค่าบาท". การเงินธนาคาร (เฉพาะกิจ) รวมแผนกอบกู้เศรษฐกิจไทย (2541) : 59

จวีวรรณ สายบัว. "วิกฤตเศรษฐกิจไทย : คำอธิบายสถานการณ์ปัญหา. สุทธิปริทัศน์. 12 ฉบับที่ 35 (ตุลาคม - ธันวาคม 2540): 90

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. กฎหมายระหว่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2511) . หน้า 41-42.

"แฉต้นตอวิกฤติเศรษฐกิจเปิดเสรีแต่ไม่ปรับค่าเงิน". การเงินธนาคาร. 17 ฉบับที่ 192 (เมษายน 2541) : 37-39

ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ. ทฤษฎีและนโยบายการเงิน. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538). หน้า 7-9.

"ชวนดำข้าวตึก". ไทยรัฐ (2 ธันวาคม 2541): 12

"ชวนนำทีมเจรจา IMF". กรุงเทพธุรกิจ (10 กรกฎาคม 2541): 1,4

ชัยชาญ วิบูลศิลป์. เจาะวิกฤตสถาบันการเงินไทย (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอราวัณการ
พิมพ์, 2541). หน้า 89

ชาน สีทอง. เศรษฐกิจฟองสบู่แตก! (กรุงเทพฯ : ก.พลพิมพ์, 2541). หน้า 74-75, 98.

ชุมพร บัจจสถานนท์. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายระหว่างประเทศหน่วยที่ 9 : กฎหมายว่า
ด้วยองค์การระหว่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ : ฝ่ายการพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช, 2532). หน้า 122,125,164-166, 174

ธนาคารแห่งประเทศไทย. 50 ปี ธนาคารแห่งประเทศไทย 2485-2535 (กรุงเทพฯ : บริษัท
อมรินทร์ พริ้นติ้ง กรุ๊ป จำกัด, 2535). หน้า 206

ฐานเศรษฐกิจ. 18 ฉบับที่ 1248 (29-31 มกราคม 2541): 15

ณัฐพล หวังทรัพย์. LOI - 8 สร้างภาพสวย เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวแล้ว." ดอกเบี๋ย. 17 ฉบับที่ 220
(ตุลาคม 2542): 84-89

"ตั้งบอร์ดผ่าแบ่งชาติ นุกลงอดีตผู้ว่านำทีม". ผู้จัดการรายวัน (17 ธันวาคม 2540): 13

"ทางรอดเศรษฐกิจไทยต้องชิมชั้บความเป็นจริง". วัฏจักร (28 พฤศจิกายน 2540): 13

ธมกร ธาราศรีสุทธิ. "เศรษฐกิจไทยวันนี้ ค่าเงินบาทจะลอยไปถึงไหน." นักบริหาร. 17 ฉบับที่ 4 (ตุลาคม - ธันวาคม 2540) : 77

ธรรมวิทย์ เทอดอุดมธรรม. การกู้เงินไอเอ็มเอฟ: ข้อสังเกตบางประการ." วิจัยเศรษฐกิจ (กรกฎาคม - สิงหาคม 2540) : 56

ธัญญา ศิริเวทิน. "การฟื้นฟูเศรษฐกิจไทยภายใต้กรอบความช่วยเหลือของ IMF." การเงินการคลัง. 12 ฉบับที่ 37 (กันยายน 2540) : 27-28

นพนิธิ สุริยะ. LECTURE NOTE 1 กฎหมายระหว่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2537). หน้า 55, 120

นวจิตต์ บุญยรัตพันธุ์. "ระบบอัตราแลกเปลี่ยนมีความสำคัญต่ออัตราเงินเฟ้อและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจหรือไม่...??? อย่างไร...???", การเงินการคลัง, 14 ฉบับที่ 41 : 43-48

นาตยา ทิพวันต์. "ข้อมิติขององค์การระหว่างประเทศในฐานะที่เป็นบ่อเกิดของกฎหมายระหว่างประเทศ" (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534). หน้า 41-43

บรรณา วัจวิวัฒน์. "กระบวนการจัดทำสนธิสัญญาและความตกลงระหว่างประเทศทางปฏิบัติของประเทศไทย". สัญญา (มกราคม 2534): 8-9

"บิกจิวกับ 10 เดือนที่ล้มเหลว เปิดโพยชักฟอกตัวการทำเศรษฐกิจไทยล่มสลาย." ไทยรัฐ (24 กันยายน 2540): 8

"บิกจิวสิ้นเดินหน้ายื่นหนังสือถอดถอนคณะรัฐมนตรี." ไทยรัฐ (5 ธันวาคม 2541): 19

เบญจมาศ ขจรคำ. "การรับความช่วยเหลือจาก IMF ของประเทศไทยและผลกระทบ." รายงานเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) (ตุลาคม 2540) : 47-48

"ประกาศมาตรการฉุกเฉิน! ทนงยอมรับในเวทีโลกเศรษฐกิจไทยจะเลวร้ายลงอีก." ไทยรัฐ (23 กันยายน 2540): 8

ประสิทธิ์ เอกบุตร. กฎหมายระหว่างประเทศ เล่ม 1 สนธิสัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2538). หน้า 6-7 , 140,141,256,296

ประสิทธิ์ เอกบุตร. "ระบบกฎหมายของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ในหนังสือรวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 90 ปี ธรรมศาสตร์จารย์ สัญญา ธรรมศักดิ์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541), หน้า 84

"ปัญหาจากการจัดสรรทรัพยากรผิดพลาด - ใช้จ่ายผิดประเภท." ผู้จัดการรายวัน (26 กันยายน 2540): 11

ผาสุก พงษ์ไพจิตร. วิกฤตเศรษฐกิจและวัฒนธรรมนิยม. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก, 2542), หน้า 15

ฝ่ายนโยบายเศรษฐกิจส่วนรวม สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย "การศึกษาเรื่อง Financial Volatility และ Currency Speculation" เสนอต่อกรมเศรษฐกิจกระทรวงการต่างประเทศ (พฤศจิกายน 2540). หน้า 6

พลายพล คุ่มทรัพย์." เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์" (กุมภาพันธ์ 2536)

พิมพ์ใจ สิริโพธิ์ประภาณ. "IMF กับการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย". วารสารเศรษฐกิจ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (กันยายน 2540): 9

พิศาล มุกดาร์สมิ. "โหรเศรษฐกิจ พอล ครุกแมน ซีเอเซีย เส้นทางฟื้นตัวยังอีกยาวไกล", ดอกเบี๋ย. 17 ฉบับที่ 217 (กันยายน 2542): 36

พีรเมศร์ วุฒิสวเนตริภักษ์, รพีพรรณ ทองมา และวันวิสาห์ บุญชู "พัฒนาของการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของไทย ตามหนังสือแสดงเจตจำนงฉบับ 1-7." การเงินการคลัง, 14 ฉบับที่ 42 (2542) : 75-83

มณีมัย รัตนมณี จารุณี สุนทรศารทูล และ สีดา สอนศรี. คู่มือองค์การระหว่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521). หน้า 73

"มาตรการรัฐไล่วัดปัญหาไม่ทันสมัยแก้งบายนปลาย." ประชาชาติธุรกิจ. 22 ฉบับที่ 3023 (31 ธันวาคม 2541-3 มกราคม 2542): 11

เมธาวี ระวีปัญญา, "หนังสือแสดงเจตจำนง 5 ฉบับ กับ 14 เดือน ได้เงาไอเอ็มเอฟ." สรรพากร สาสน์. 45 ฉบับที่ 40 (ตุลาคม 2541): 25-42

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. "จุดเริ่มต้นและจุดจบของเศรษฐกิจแบบฟองสบู่". สารคดี, 13 ฉบับที่ 152 (ตุลาคม 2540) : 105-117.

รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. วิกฤตการณ์การเงินและเศรษฐกิจการเงินไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2542). หน้า 21-26, 33

รังสรรค์ หทัยเสรี. "วิกฤตเศรษฐกิจไทย : ที่มาของปัญหา ผลกระทบและแนวโน้ม." Chulalongkorn Review. 10 ฉบับที่ 38 (มกราคม - มีนาคม 2541): 20,23-24,25,27,28

รังสรรค์ หทัยเสรี. "อัตราแลกเปลี่ยนระบบลอยตัว : ก้าวที่สำคัญของระบบการเงินไทย และนัยต่อการบริหารธุรกิจ." บริหารธุรกิจ. ฉบับที่ 75 (กรกฎาคม - กันยายน 2540): 4

"รากเหง้าของปัญหา." การเงินธนาคาร (เฉพาะกิจ) รวมแผนกอบกู้เศรษฐกิจไทย 10,12

รุ่งพงษ์ ชัยนาม. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายระหว่างประเทศและองค์การระหว่างประเทศ : หน่วยที่ 10. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2530). หน้า 829

"ลำดับเหตุการณ์วิกฤตเศรษฐกิจไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2
ฉบับที่ 5 (เมษายน - มิถุนายน 2541): 94

วรพล พรหมิกบุตร." โลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ (26 พฤศจิกายน 2541): 15

วัฏจักรรายวัน. (3 กรกฎาคม 2540): 11

วิจักษณ์ ศิริเศรษฐ์. การบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนภายใต้ ระบบลอยตัว (กรุงเทพฯ :
ไอโอนิค อินเตอร์เทรต รีซอสเซส จำกัด, 2540). หน้า 113-157

จิวรรณ สารกุล. "พันธกรณีของ IMF กับผลกระทบทางกฎหมายที่มีต่อประเทศไทย: ศึกษา
กรณีมาตรา 8 แห่ง IMF" (วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรม
ศาสตร์, 2640), หน้า 52-63

วิวัฒน์ชัย อัดตากกร. "บทวิเคราะห์ไอเอ็มเอฟ (IMF): ได้รับความช่วยเหลือ (AID) หรือรับโรคเอดส์
(AIDS) (1)." อาทิตย์ ฉบับที่ 1055 (29 สิงหาคม - 4 กันยายน 2540): 25

ศักดิ์ดา ธนิตกุล. "เอกสารประกอบคำบรรยายวิชากฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ 3 ชั้น
ปริญญาโท 2540" (เอกสารอัดสำเนา)

ศักดิ์ดา ธนิตกุล. "IMF : หนังสือแสดงเจตจำนงเป็นสัญญาทางเศรษฐกิจหรือ?. วารสารปีที่ 42
(คณะกรรมการนิติบัณฑิต สมัยที่ 51, สิงหาคม 2542): 136-137,140

ศักดิ์ดา ธนิตกุล. มิติทางกฎหมายระหว่างประเทศของระบบเงินลอยตัว และ Stand - by
Arrangement." วารสารกฎหมาย. 18 ฉบับที่ 3 (กันยายน 2541): 79,89-90,97

"ศาลรัฐธรรมนูญ". ศาลรัฐธรรมนูญ. 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2542) : 7,9,17

สมชัย ฤชุพันธุ์. เศรษฐกิจ: IMF กับทางรอดของเศรษฐกิจไทย (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ปัญญา, 2542). หน้า 14-15, 23-27

สมบุญ เสี่ยมบุตร. "กฎหมายสนธิสัญญาไทย." สารานุกรม, 31 ฉบับพิเศษ (10 กุมภาพันธ์ 2524) : 142, 143, 145

สมพงศ์ ชูมาก. กฎหมายระหว่างประเทศแผนกคดีเมือง. พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542). หน้า 55-56, 57

สมยศ เชื้อไทย. หลักกฎหมายมหาชนเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2536). หน้า 187-208

"สรุปสาระสำคัญของแผนการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ไอเอ็มเอฟ." สามิตสาร (กรกฎาคม - สิงหาคม 2540) : 107-108

"สรุปสาระสำคัญของแผนการขอความช่วยเหลือจาก IMF. มติชนรายวัน (6 สิงหาคม 2540): 8

สิทธิชัย วีระชาตพิชิต. "มติขององค์การระหว่างประเทศกับผลทางกฎหมาย." วารสาร กฎหมาย, 11 ฉบับที่ 2 (ธันวาคม 2529 - มีนาคม 2530): 58,70

สุพจน์ จุณอนันตธรรม, อัญญา ชันชวิทย์ และ สถาปนະ เลี้ยวประไพ "การวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่อการบริหารการเงินธุรกิจ." บริหารธุรกิจ ฉบับที่ 75 (กรกฎาคม - กันยายน 2540) :13

หน่วยการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทย. "กองทุนการเงินระหว่างประเทศ" วารสารศุลกากร. 9 ฉบับที่ 63 (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2540) : 10,11,12

"หมดทางเลี้ยงต้องพึ่งไอเอ็มเอฟ." การเงินธนาคาร (เฉพาะกิจ) รวม แผนกอนุสัญญาเศรษฐกิจไทย (2541) : 64-65

อรสา วงศ์วีระศ, ฤชัยชนก มณีวัต และหน่วยการเงินระหว่างประเทศ. "บทบาทของประเทศไทยในความร่วมมือทางการเงินระหว่างประเทศ." รายงานเศรษฐกิจรายเดือน, 36 ฉบับที่ 10 (ตุลาคม 2539) : 61,66

"เอกสารแนบหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ส่วนที่สุด ที่ กต. 0605 / 103 ลงวันที่ 14 มกราคม 2542", หน้า 1.

"ไอเอ็มเอฟประกาศปลดออกให้ไทยแล้ว". มติชนรายวัน (8 กุมภาพันธ์ 2543): 9

"IMF กับประเทศไทย". รายงานเศรษฐกิจรายเดือน. 37 ฉบับที่ 11 (พฤศจิกายน 2540) : 11,12,17

"LOI 6 กระตุ้นเศรษฐกิจ แก้ไขปัญหาสถาบันการเงิน?". ดอกเบี้ย. 16 ฉบับที่ 211 (มกราคม 2542) : 56

ภาษาอังกฤษ

A.G.Kenwood and A.L.Lougheed. The growth of the international economy 1820-1980. (n.p.), pp. 186,187,188

Alain Pellet. Monetary relations. international law: achievement and prospects (Paris : UNESCO, 1991). p. 645

A.Le Roy Bennett, International organizations: principles and issues,6th.ed. (New Jersey: Prentice - Hall, Inc, 1995) p. 1, 185

Ammar Siamwalla. "Trying to figure out how Thailand got into such a mess", The Nation (November 12, 1997): A.5

Benjamin D.Cohen. "Balance-of-payments financing : evolution of a regime." in International regimes ed. Stephen D. Krasner (London: Cornell University Press. 1983). pp. 319,320,321,322,324

Busaba Kunasirin. "Thailand financial crisis: causes and effects on structural changes" in Financial crisis in thailand : adjustment of local companies eds. Samart Chiasakul and Kenji Koike (TOKYO : Institute of Developing Economies, 1998). p. 1

Corrado Pirzio-Biroli. "Making sense of the IMF conditionality debate." Journal of World Trade Law. 17 no. 2 (March - April, 1983): 117, 125

David D. Driscoll. The imf and the world bank how do they differ? (Washington, D.C.: IMF, 1994). pp. 3,4

Dragoslav Avramovic. Conditionality : facts, theory and policy (Finland : WIDER of the United Nations University, 1989). p. 14

Erik Denters. Law and practice of imf conditionality (Hague : Kluwer Law International , 1996). pp. 10,14,31,44,70,72 73,81,86,96,97,99,101,108,110,112-113,119,164-165,166-173, 179,183-189

Ernst B.Hass. "Words can hurt you or who said what to whom about regimes" in International regimes. ed. Stephen D.Krasner (London: Cornell University Press, 1983). p. 49

F.A. Mann. The legal aspect of money : with special reference to comparative and public international law: 5 th ed. (Oxford: Clarendon, 1992). p. 461

Hataiseree Rungsun. "Purchasing power parity and the behaviour of the real exchange rate : some evidence from thailand." Thammasat Economic Journal. Vol. 14 No. 2 (1996) : 5-52

Ian Brownlie. Principle of public international law. 3 rd.ed. (New York: Oxford University Press, 1979) pp. 76, 80-81, 602, 679

IMF Survey. (September, 1997): 10-11

J.Keith Horsefield and Gerturd Lovasy. "Evolution of the fund's policy on drawings" in The international monetary fund 1945-1965 vol. 1. ed. J.Keith Horse field (Washington, D.C.: IMF, 1969). p. 225

J.Keith Horsefield and Magaret Garritsen de Vries. The international monetary fund, 1945-1965 : twenty years of international monetary fund, 1945- 1965 Vol. 3 (Washington, D.C.: IMF, 1969). pp. 227, 228, 230, 245

John Gerald Ruggie. "International regimes Transactions and change : embedded liberalism in the postwar economic order "in International regimes ed. Stephen D. Krasner (London : Cornell University Press, 1983). p. 212

Joseph Gold. Stand - by arrangement of the imf: a commentary on their formal, legal and financial aspects (Washington, D.C: IMF, 1970). pp. 47, 53 , 121, 134, 146 , 146, 147, 148, 152

Joseph Gold. Conditionality (Washington, D.C., IMF, 1979) pp. 2, 5, 8, 9, 15, 16, 17, 19, 20, 25, 27, 28, 30, 32, 33, 35, 36.

Joseph Gold. Financial assistance by the international monetary fund : law and practice, 2 nd ed. (Washington, D.C.: 1980). pp. 11-12

- Joseph Gold. The legal character of the fund's stand - by arrangements and why its matters, Pamphlet Series No. 35 (Washington, D.C.: IMF, 1980). pp. 3,21,22-24, 38,41,43,46,47
- Kenneth W.Dam. The rules of the game reform and evolution in international monetary system (USA:University of Chicago Press, 1982). pp. 117, 120, 126
- Magaret Garitsen de Vries. "The IMF: 40 years of challenge and change." Finance & Development (September 1985): 8
- Margaret Garritsen de Vries. The international monetary fund 1972-1978 vol. III (Washington, D.C. : IMF, 1985). pp. 654-657
- Malcolm N.Shaw. International law (Great Britain : Hoddler and Stoughton. Ltd, 1977). p. 80
- Manatu Aorere. United nations handbook 1998 (Wellington : G.D. Print Limited, 1998). p. 260
- Manuel Guitian. Fund conditionality evolution of principle and practices (Washington, D.C. : IMF, 1981). p. 1,3
- M.P. TANDON and R.TANDON. Public international law (Delhi : Pioneer Book. 1996). pp. 8-9
- Marc Williams. International economic organizations and the third world (USA: Harvester & Wheatsheaf. 1994). p. 85
- Max Sorensen. Manual of public international law (New York: St. Martin's Press, 1968). p. 753

- Oscar Schachter, International law in theory and practice (The Netherlands: Martinus Nijhoff Publishers, 1991). p. 300
- Paul Krugman". The myth of east asia's miracle." Foreign Affairs (November - December 1994): 62-78
- Paul Mosley. "A thory of conditionality" in Development finance & policy reform: essay in the theory and practices of conditionality in less developed countries. ed. Paul Mosley (New York: St. Martin's press, Inc., 1992). pp. 129-130-
- Paul Volcker and Tayoo Gyothten. Changing fortunes: the world'money and the threat to american leadership (New York : Random House, Inc., 1992). p. 7, 8 , 11, 88
- Peter Malancruk. Akehrst's modern introduction to international law, 7th. rev. editon (New York: Routledge, 1997). pp. 17-18, 223-224
- Press Release No. 97/37, August 20,1997 Thailand: Stand-by." IMF SURVEY (September 17, 1997): 283
- R.B. Saxena and Heena R. Bakshi. "IMF conditionlity a third world perspective. "Journal of World Trade law, 22 no. 5 (October, 1988), 68
- Richard Lacayo. "IMF to the rescue." TIME vol. 150 no. 73 (December 8, 1997): 16
- Richard W. Edward, Jr. International monetary collaboration (USA: Transnational Publisher, Inc.,1985). pp. 232,233,235,238,243,244,245,246,264,267-268,276
- Robinson David and others. Thailand's adjusting to success : current policy issues. Occassional Paper No. 85 (Washington, D.C. : IMF, 1991)

Selected decisions and selected document of the international monetary fund. 20th ed.

(Washington , D.C: : IMF, 1995). pp. 93-95

Sidney Dell. On being grandmotherly: the evolution of IMF conditionality: essays in

international financa (USA: Prindrton University, 1981). p. 7

Taylor Lance. "IMF conditionality: incomplete theroy policy malprectice" in The political

morality of the international monetary fund, ed. Myers, Robert J. (New York:
Transaction Books, 1987). pp. 33-45

Treesurer's Deperntment. Financial organization and operations of the imf (Weshington, D.C:

IMF, 1991). pp. 3, 27,56,61,62

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 1 บทบัญญัติมาตรา 5 ของข้อตกลง IMF ฉบับปี 1978**ARTICLE V****OPERATIONS AND TRANSACTIONS OF THE FUND****Section 1 Agencies dealing with the Fund**

Each member shall deal with the Fund only through its Treasury, central bank, stabilization fund, or other similar fiscal agency, and the Fund shall deal only with or through the same agencies.

Section 2 Limitation on the Fund's operations and transactions

(a) Except as otherwise provided in this Agreement, transactions on the account of the Fund shall be limited to transactions for the purpose of supplying a member, on the initiative of such member, with special drawing rights or the currencies of other members from the general resources of the Fund, which shall be held in the General Resources Account, in exchange for the currency of the member desiring to make the purchase.

(b) If requested, the Fund may decide to perform financial and technical services, including the administration of resources contributed by members, that are consistent with the purposes of the Fund. Operations involved in the performance of such financial services shall not be on the account of the Fund. Services under this subsection shall not impose any obligation on a member without its consent.

Section 3 Conditions governing use of the Funds general resources

(a) The Fund shall adopt policies on the use of its general resources, including policies on stand-by or similar arrangements, and may adopt special policies for special balance of payments problems, that will assist members to solve their balance of payments problems in a manner consistent with the provisions of this Agreement and that will establish adequate safeguards for the temporary use of the general resources of the Fund.

(b) A member shall be entitled to purchase the currencies of other members from the Fund in exchange for an equivalent amount of its own currency subject to the following conditions:

(I) the members use of the general resources of the Fund would be in accordance with the provisions of this Agreement and the policies adopted under them;

(II) the member represents that it has a need to make the purchase because of its balance of payments or its reserve position or developments in its reserves;

(III) the proposed purchase would be a reserve tranche purchase, or would not cause the Funds holdings of the purchasing members currency to exceed two hundred percent of its quota;

(IV) the Fund has not previously declared under Section 5 of this Article, Article VI, Section 1, or Article XXVI, Section 2 (a) that the member desiring to purchase is ineligible to use the general resources of the Fund.

(c) The Fund shall examine a request for a purchase to determine whether the proposed purchase would be consistent with the provisions of this Agreement and the policies adopted under them, provided that requests for reserve tranche purchases shall not be subject to challenge.

(d) The Fund shall adopt policies and procedures on the selection of currencies to be sold that take into account, in consultation with members, the balance of payments and reserve position of members and developments in the exchange markets, as well as the desirability of promoting over time balanced positions in the Fund, provided that if a member represents that it is proposing to purchase the currency of another member because the purchasing member wishes to obtain an equivalent amount of its own currency offered by the other member, it shall be entitled to purchase the currency of the other member unless the Fund has given notice under Article VII, Section 3 that its holdings of the currency have become scarce.

(e) (I) Each member shall ensure that balances of its currency purchased from the Fund are balances of a freely usable currency or can be exchanged at the time of purchase

for a freely usable currency of its choice at an exchange rate between the two currencies equivalent to the exchange rate between them on the basis of Article XIX, Section 7(a)

(II) Each member whose currency is purchased from the Fund or is obtained in exchange for currency purchased from the Fund shall collaborate with the Fund and other members to enable such balances of its currency to be exchanged, at the time of purchase, for the freely usable currencies of other members.

(III) An exchange under (I) above of a currency that is not freely usable shall be made by the member whose currency is purchase unless that member and the purchasing member agree on another procedure.

(IV) A member purchasing from the Fund the freely usable currency of another member and wishing to exchange it at the time of purchase for another freely usable currency shall make the exchange with the other member if requested by that member. The exchange shall be made for a freely usable currency selected by the other member at the rate of exchange referred to in (I) above.

(f) Under policies and procedures which it shall adopt, the Fund may agree to provide a participant making a purchase in accordance with this Section with special drawing rights instead of the currencies of other member.

Section 4 Waiver of conditions

The Fund may in its discretion, and on terms which safeguard its interests, waive any of the conditions prescribed in Section 3(b)(III) and (IV) of this Article, especially in the case of members with a record of avoiding large or continuous use of the Fund's general resources. In making a waiver it shall take into consideration periodic or exceptional requirements of the member requesting the waiver. The Fund shall also take into consideration a member's willingness to pledge as collateral security acceptable assets having a value sufficient in the opinion of the Fund to protect its interests and may require as a condition of waiver the pledge of such collateral security.

Section 5 Ineligibility to use the Fund's general resource

Whenever the Fund is of the opinion that any member is using the general resources of the Fund in a manner contrary to the purposes of the Fund, it shall present to the member a report setting forth the views of the Fund and prescribing a suitable time for reply. After presentation such a report to a member, the Fund may limit the use of its general resources by the member. If no reply to the report is received from the member within the prescribed time, or if the reply received is unsatisfactory the Fund may continue to limit the member's use of the general resources of the Fund or may, after giving reasonable notice to the member, declare it ineligible to use the general resources of the Fund.

Section 6 Other purchases and sales of special drawing rights by the Fund

(a) The Fund may accept special drawing rights offered by a participant in exchange for an equivalent amount of the currencies of other members.

(b) The Fund may provide a participant, at its request, with special drawing rights for an equivalent amount of the currencies of other members. The Fund's holdings of a member's currency shall not be increased as a result of these transactions above the level at which the holdings would be subject to charges under Section 8(B)(II) of this Article.

(c) The currencies provided or accepted by the Fund under this Section shall be selected in accordance with policies that take into account the principles of Section 3(d) or 7(l) of this Article. The Fund may enter into transactions under this Section only if a member whose currency is provided or accepted by the Fund concurs in that use of its currency.

Section 7 Repurchase by a member of its currency held by the Fund

(a) A member shall be entitled to repurchase at any time the Fund's holdings of its currency that are subject to charges under Section 8(b) of this Article.

(b) A member that has made a purchase under Section 3 of this Article will be expected normally, as its balance of payments and reserve position improves, to repurchase

the Fund's holdings of its currency that result from the purchase and are subject to charges under Section 8(b) of this Article. A member shall repurchase these holdings, if in accordance with policies on repurchase that the Fund shall adopt and after consultation with the member, the Fund represents to the member that it should repurchase because of an improvement in its balance of payments and reserve position.

(c) A member that has made a purchase under Section 3 of this Article shall repurchase the Fund's holdings of its currency that result from the purchase and are subject to charges under Section 8(b) of this Article not later than five years after the date on which the purchase was made. The Fund may prescribe that repurchase shall be made by a member in installments during the period beginning three years and ending five years after the date of a purchase. The Fund, by an eighty-five percent majority of the total voting power, may change the periods for repurchase under this subsection, and any period so adopted shall apply to all members.

(d) The Fund, by an eighty-five percent majority of the total voting power, may adopt periods other than those that apply in accordance with (c) above, which shall be the same for all members, for the repurchase of holdings of currency acquired by the Fund pursuant to a special policy on the use of its general resources.

(e) A member shall repurchase, in accordance with policies that the Fund shall adopt by a seventy percent majority of the total voting power, the Fund's holdings of its currency that are not acquired as a result of purchases and are subject to charges under Section 8(b)(ii) of this Article.

(f) A decision prescribing that under a policy on the use of the general resources of the Fund the period for repurchase under (c) or (d) above shall be shorter than the one in effect under the policy shall apply only to holdings acquired by the Fund subsequent to the effective date of the decision.

(g) The Fund, on the request of the member, may postpone the date of discharge of a repurchase obligation, but not beyond the maximum period under (c) or (d) above or under policies adopted by the Fund under (e) above, unless the Fund determines, by a seventy percent majority of the total voting power, that a longer period for repurchase

which is consistent with the temporary use of the general resources of the Fund is justified because discharge on the due date would result in exceptional hardship for the member.

(h) The Fund's policies under Section 3(d) of this Article may be supplemented by policies under which the Fund may decide after consultation with a member to sell under Section 3 (b) of this Article its holdings of the member's currency that have not been repurchased in accordance with this Section 7, without prejudice to any action that the Fund may be authorized to take under any other provision of this Agreement.

(i) All repurchases under this Section shall be made with special drawing rights or with the currencies of other members specified by the Fund. The Fund shall adopt policies and procedures with regard to the currencies to be used by members in making repurchases that take into account the principles in Section 3 (d) of this Article. The Fund's holdings of a member's currency that is used in repurchase shall not be increased by the repurchase above the level at which they would be subject to charges under Section 8 (b)(II) of this Article.

(j) (I) If a member's currency specified by the Fund under (i) above is not a freely usable currency, the member shall ensure that the repurchasing member can obtain it at the time of the repurchase in exchange for a freely usable currency selected by the member whose currency has been specified. An exchange of currency under this provision shall take place at an exchange rate between the two currencies equivalent to the exchange rate between them on the basis of Article XIX, Section 7 (a).

(II) Each member whose currency is specified by the Fund for repurchase shall collaborate with the Fund and other members to enable repurchasing members, at the time of the repurchase, to obtain the specified currency in exchange for the freely usable currencies of other members.

(III) An exchange under (j) (I) above shall be made with the member whose currency is specified unless that member and the repurchasing member agree on another procedure.

(IV) If a repurchasing member wishes to obtain, at the time of the repurchase, the freely usable currency of another member specified by the Fund under (i) above, it shall, if

requested by the other member, obtain the currency from the other member in exchange for a freely usable currency at the rate of exchange referred to in (j)(i) above. The Fund may adopt regulations on the freely usable currency to be provided in a exchange.

Section 8 Charges

(a) (i) The Fund shall levy a Service charge on the purchase by a member of special drawing rights or the currency of another member held in the General Resources Account in exchange for its own currency, provided that the Fund may levy a lower service charge on reserve tranche purchases than on other purchases. The service charge on reserve tranche purchases shall not exceed one-half of one percent.

(ii) The Fund may levy a charge for stand-by or similar arrangements. The Fund may decide that the charge for an arrangement shall be offset against the service charge levied under (i) above on purchases under the arrangement.

(b) The Fund shall levy charges on its average daily balances of a member's currency held in the General Resources Account to the extent that they

(i) have been acquired under a policy that has been the subject of an exclusion under Article XXX(c), or

(ii) exceed the amount of the member's quota after excluding any balances referred to in (i) above.

The rates of charge normally shall rise at intervals during the period in which the balances are held.

(c) If a member fails to make a repurchase required under Section 7 of this Article, the Fund, after consultation with the member on the reduction of the Fund's holdings of its currency, may impose such charges as the Fund deems appropriate on its holdings of the member's currency that should have been repurchased.

(d) A seventy percent majority of the total voting power shall be required for the determination of the rates of charge under (a) and (b) above, which shall be uniform for all members, and under (c) above.

(e) A member shall pay all charges in special drawing rights, provided that in exceptional circumstances the Fund may permit a member to pay charges in the currencies of other members specified by the Fund, after consultation with them, or in its own currency. The Fund's holdings of a member's currency shall not be increased as a result of payments by other members under this provision above the level at which they would be subject to charges under (b)(II) above.

Section 9 Remuneration

(a) The Fund shall pay remuneration on the amount by which the percentage of quota prescribed under (b) or (c) below exceeds the Fund's average daily balances of a member's currency held in the General Resources Account other than balances acquired under a policy that has been the subject of an exclusion under Article XXX(c). The rate of remuneration, which shall be determined by the Fund by a seventy percent majority to the total voting power, shall be the same for all members and shall be not more than, nor less than four-fifths of, the rate of interest under Article XX, Section 3. In establishing the rate of remuneration, the Fund shall take into account the rates of charge under Article V, Section 8 (b).

(b) The percentage of quota applying for the purchases of (a) above shall be:

(I) for each member that became a member before the second amendment of this Agreement, a percentage of quota corresponding to seventy-five percent of its quota on the date of the second amendment of this Agreement, and for each member that became a member after the date of the second amendment of this amounts corresponding to the percentages of quota that apply to the other members on the date on which the member became a member by the total of the quotas of the other members on the same date; plus

(II) The amounts it has paid to the Fund in currency or special drawing rights under Article III, Section 3 (a) since the date applicable under (b) (I) above; and minus

(III) the amounts it has received from the Fund in currency or special drawing rights under Article III, Section 3(c) since the date applicable under (b) (I) above.

(c) The Fund, by a seventy percent majority of the total voting power, may raise the latest percentage of quota applying for the purposes of (a) above to each member to:

(I) a percentage, not in excess of one hundred percent, that shall be determined for each member on the basis of the same criteria for all members, or

(II) one hundred percent for all members.

(d) Remuneration shall be paid in special drawing rights, provided that either the Fund or the member may decide that the payment to the member shall be made in its own currency.

Section 10 Computations

(a) The value of the Fund's assets held in the accounts of the General Department shall be expressed in terms of the special drawing right.

(b) All computations relating to currencies of members for the purpose of applying the provisions of this Agreement, except Article IV and Schedule C, shall be at the rates at which the Fund accounts for these currencies in accordance with Section 11 of this Article.

(c) Computations for the determination of amounts of currency in relation to quota for the purpose of applying the provisions of this Agreement shall not include currency held in the Special Disbursement Account or in the Investment Account.

Section 11 Maintenance of value

(a) The value of the currencies of the members held in the General Resources Account shall be maintained in terms of the special drawing right in accordance with exchange rates under Article XIX, Section 7 (a).

(b) An adjustment in the Fund's holdings of a member's currency pursuant to this Section shall be made on the occasion of the use of that currency in an operation or transaction between the Fund and another member and at such other times as the Fund may decide or the member may request. Payments to or by the Fund in respect of an adjustment shall be made within a reasonable time, as determined by the Fund, after the date of adjustment, and at any other time requested by the member.

Section 12 Other operations and transaction

(a) The fund shall be guided in all its policies and decisions under this Section by the objectives set forth in Article VII, Section 7 and by the objective of avoiding the management of the price, or the establishment of a fixed price, in the gold market.

(b) Decisions of the Fund to engage in operations of transactions under (c), (d) and (e) below shall be made by an eighty-five percent majority of the total voting power.

(c) The Fund may sell gold for the currency of any member after consulting the member for whose currency the gold is sold, provided that the Fund's holdings of a member's currency held in the General Resources Account shall not be increased by the sale above the level at which they would be subject to charges under Section 8 (b) (II) of this Article without the concurrence of the member, and provided that, at the request of the member, the Fund at the time of sale shall exchange for the currency of another member such part of the currency received as would prevent such an increase. The exchange of a currency for the currency of another member shall be made after consultation with that member, and shall not increase the Fund's holdings of that member's currency above the level at which they would be subject to charges under Section 8 (b)(II) of this Article. The Fund shall adopt the policies and procedures with regard to exchanges that take into account the principles applied under Section 7(II) of this Article. Sales under this provision to a member shall be at a price agreed for each transaction on the basis of prices in the market.

(d) The Fund may accept payments from a member in gold instead of special drawing rights or currency in any operations or transactions under this Agreement. Payments to the Fund under this provision shall be at a price agreed for each operation or transaction on the basis of prices in the market.

(e) The fund may sell gold held by it on the date of the second amendment of this Agreement of those members that were members on August 31, 1975 and that agree to buy it, in proportion to their quotas on that date. If the fund intends to sell gold under (c) above for the purpose of (f)(II) below, it may sell to each developing member that agrees to buy it that portion of the gold which, if sold under (c) above, would have produced the

excess that could have been distributed to it under (f)(III) below. The gold that would be sold under this provision to a member that has been declared ineligible to use the general resources of the Fund under Section 5 of this Article shall be sold to it when the ineligibility ceases, unless the Fund decides to make the sale sooner. The sale of gold to a member under this subsection (e) shall be made in exchange for its currency and at a price equivalent at the time of sale to one special drawing right per 0.888 671 gram of fine gold.

(f) Whenever under (c) above the Fund sells gold held by it on the date of the second amendment of this Agreement, an amount of the proceeds equivalent at the time of sale to one special drawing right per 0.888 671 gram of fine gold shall be placed in the General Resource Account and, except as the Fund may decide otherwise under (g) below, any excess shall be held in the Special Disbursement Account. The assets held in the Special Disbursement Account shall be held separately from the other accounts of the General Department, and may be used at any time.

(I) to make transfers to the General Resources Account for immediate use in operations and transactions authorized by provisions of this Agreement other than this Section

(II) for operations and transactions that are not authorized by provisions of this Agreement but are consistent with the purposes of the Fund. Under this subsection (f)(II) balance of payments assistance may be made available on special terms to developing members in difficult circumstances, and for this purpose the Fund shall take into account the level of per capita income;

(III) for distribution to those developing members that were members on August 31, 1975, in proportion to their quotas on that date, of such part of the assets that the Fund decides to use for the purposes of (II) above as corresponds to the proportion of the quotas of these members on the date of distribution to the total of the quotas of all members on the same date, provided that the distribution under this provision to a member that has been declared ineligible to use the general resources of the Fund under Section 5 of this Article shall be made when the ineligibility ceases, unless the Fund decides to make the distribution sooner.

Decisions to use assets pursuant to (I) above shall be taken by a seventy percent majority of the total voting power, and decisions pursuant to (II) and (III) above shall be taken by an eighty-five percent majority of the voting power.

(g) The Fund may decide, by an eighty-five percent majority of the total voting power, to transfer a part of the excess referred to in (f) above to the Investment Account for use pursuant to the provisions of Article XII, Section 6 (f).

(h) Pending uses specified under (f) above, the Fund may invest a member's currency held in the Special Disbursement Account in marketable obligations of that member or in marketable obligations of international financial organizations. The income of investment and interest received under (f) (II) above shall be placed in the Special Disbursement Account. No investment shall be made without the concurrence of the member whose currency is used to make the investment. The Fund shall invest only in obligations denominated in special drawing rights or in the currency used for investment.

(i) The General Resources Account shall be reimbursed from time to time in respect of the expenses of administration of the Special Disbursement Account paid from the General Resources Account by transfers from the Special Disbursement Account on the basis of a reasonable estimate of such expenses.

(j) The Special Disbursement Account shall be terminated in the event of the liquidation of the Fund and may be terminated prior to liquidation of the Fund by a seventy percent majority of the total voting power. Upon termination of the account because of the liquidation of the Fund, any assets in this account shall be distributed in accordance with the provisions of Schedule K. Upon termination prior to liquidation of the Fund, any assets in this account shall be transferred to the General Resources Account for immediate use in operations and transactions. The Fund, by seventy percent majority of the total voting power, shall adopt rules and regulations for the administration of the Special Disbursement Account.

ภาคผนวกที่ 2

Article VI

Capital Transfers

Section 1. Use of the Fund'd general resources for capital transfers

(a) A member may not use the Fund's general resources to meet a large or sustained outflow of capital except as provided in Section 2 of this Article, and the Fund may request a member to exercise controls to prevent such use of the general resources of the Fund. If, after receiving such a request, a member fails to exercise appropriate controls, the Fund may declare the member ineligible to use the general resources of the Fund.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

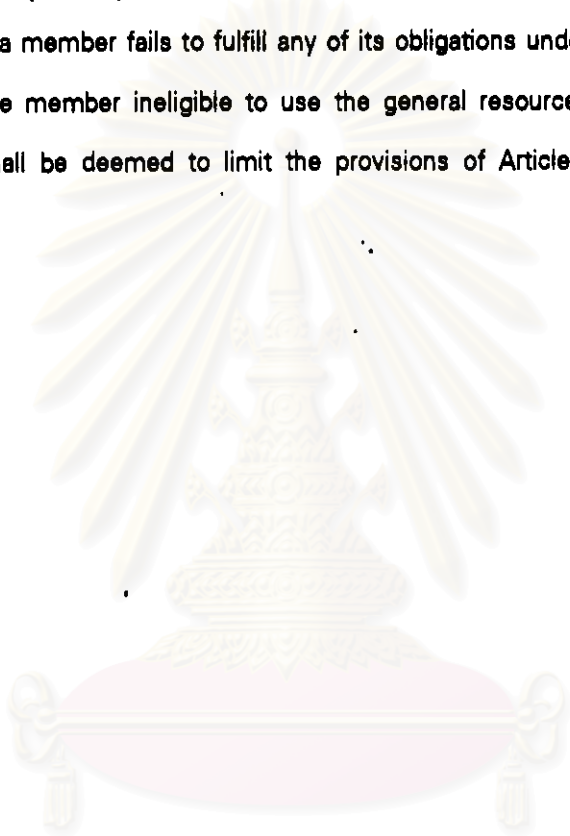
ภาคผนวกที่ 3

Article XXVI

Withdrawal from Membership

Section 2. Compulsory withdrawal

(a) If a member fails to fulfill any of its obligations under this Agreement, the Fund may declare the member ineligible to use the general resources of the Fund. Nothing in this Section shall be deemed to limit the provisions of Article V, Section 5 or Article VI, Section 1.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 4
มติของคณะกรรมการบริหารของ IMF ว่าด้วยแนวทางในการกำหนด
เงื่อนไขเงินกู้ของ IMF มติที่ 6056-(79/38) ลงวันที่ 2 มีนาคม 1979
GUIDELINES ON CONDITIONALITY

The Executive Board agrees to the text of the guidelines on conditionality for the use of the Fund's resources and for stand-by arrangements as set forth [below].

Decision NO. 6056-(79/38)

March 2, 1979

Use of Fund's General Resources and
Stand-By Arrangements

1. Members should be encouraged to adopt corrective measures, which could be supported by use of the Fund's general resources in accordance with the Fund's policies, at an early stage of their balance of payments difficulties or as a precaution against the emergence of such difficulties. The Article IV consultations are among the occasions on which the Fund would be able to discuss with members adjustment programs, including corrective measures, that would enable the Fund to approve a stand-by arrangement.

2. The normal period for a stand-by arrangement will be one year. If, however, a longer period is requested by a member and considered necessary by the Fund to enable the member to implement its adjustment program successfully, the stand-by arrangement may extend beyond the period of one year. This period in appropriate cases may extend up to but not beyond three years.

3. Stand-by arrangements are not international agreements and therefore language having a contractual connotation will be avoided in stand-by arrangement and letters of intent.

4. In helping members to devise adjustment programs, the Fund will pay due regard to the domestic social and political objectives, the economic priorities, and the circumstances of members, including the causes of their balance of payment problems.

5. Appropriate consultation clauses will be incorporated in all stand-by arrangements. Such clauses will include provision for consultation from time to time during the whole period in which the member has outstanding purchases in the upper credit tranches. This provision will apply whether the outstanding purchases were made under a stand-by arrangement or in other transactions in the upper credit tranches.

6. Phasing and performance clauses will be omitted in stand-by arrangements that do not go beyond the first credit tranche. They will be included in all other stand-by arrangements but these clauses will be applicable only to purchases beyond the first credit tranche.

7. The Managing Director will recommend that the Executive Board approve a member's request for the use of the Fund's general resources in the credit tranches when it is his judgment that the program is consistent with the Fund's provisions and policies and that it will be carried out. A member may be expected to adopt some corrective measures before a stand-by arrangement is approved by the Fund, but only if necessary to enable the member to adopt and carry out a program consistent with the Fund's provisions and policies. In the secases the Managing Director will keep Executive Directors informed in an appropriate manner of the progress of discussions with the member.

8. The Managing Director will ensure adequate coordination in the application of policies relating to the use of the Fund's general resources with a view to maintaining the nondiscriminatory treatment of members.

9. The number and content of performance criteria may vary because of the diversity of problems and institutional arrangements of members. Performance criteria will be limited to those that are necessary to evaluate implementation of the program with a view to ensuring the achievement of its objectives. Performance criteria will normally be confined to (I) macroeconomic variables, and and (II) those necessary to implement specific provisions of the Article or policies adopted under them. Performance criteria may relate to

other variables only in exceptional cases when they are essential for the effectiveness of the member's program because of their macroeconomic impact.

10. In programs extending beyond one year, or in circumstances where a member is unable to establish in advance one or more performance criteria for all or part of the program period, provision will be made for a review in order to reach the necessary understandings with the member for the remaining period. In addition, in those exceptional cases in which an essential feature of a program cannot be formulated as a performance criterion at the beginning of a program year because of substantial uncertainties concerning major economic trends, provision will be made for a review by the Fund to evaluate the current macroeconomic policies of the member, and to reach new understandings if necessary. In these exceptional cases the Managing Director will inform Executive directors in an appropriate manner of the subject matter of a review.

11. The staff will prepare an analysis and assessment of the performance under programs supported by use of the Fund's general resources in the credit tranches in connection with Article IV consultation and as appropriate in connection with further requests for use of the Fund's resources.

12. The staff will from time to time prepare, for review by the Executive Board, studies of programs supported by stand-by arrangements in order to evaluate and compare the appropriateness of the programs, the effectiveness of the policy instruments, the observance of the programs, and the results achieved. Such reviews will enable the Executive Board to determine when it may be appropriate to have the next comprehensive review of conditionality.

Relationship Between Performance Criteria and Phasing of Purchases Under Fund Arrangements-Operational Guidelines

(1) As a general rule, every effort should be made to limit the lag between the beginning of the annual program period and the date of discussion by the Executive Board of supporting annual arrangement (or the annual segment of a multiyear arrangement) to a minimum. This would facilitate the inclusion of quarterly performance criteria throughout

the program period of the arrangement, thereby strengthening the link between Fund financing and adjustment.

(2) Particular attention should be given to minimizing lags in reporting of data relating to performance criteria without loss of reliability of data. It would be reasonable for the Fund to expect that all members seeking the Fund's support should be able to limit reporting lags to two months. In very exceptional cases where reporting lags exceed two months, the staff will explain the reasons for such lags as well as the steps being taken to reduce them.

(3) Every effort should be made to limit the period between the approval of an adjustment program by management and the date when the supporting arrangement is discussed by the Executive Board to no more than three months. Should the period be exceeded, the staff would confirm before the Board discussion of the arrangement that the program as originally proposed remains generally appropriate. In those exceptional cases where the delay indicates a significant slippage in the implementation of the agreed program, the staff would renegotiate the program, including the performance criteria and phasing of purchases.

(4) There would be no fewer than four purchases during a 12-month period of the arrangement, five being the preferred course of action. The purchase dates would also be distributed as evenly as possible throughout the arrangement. However, problems have often been experienced in this regard because of a bunching of the first two purchases under an arrangement and/or the last purchase occurring unduly early before the end of the arrangement. In order to avoid such problems, as a general rule, the date of the second purchase would not be earlier than two months from the initial purchase on approval of the arrangement and the date of the last purchase would not be earlier than two months before the end of the arrangement. One possible exception would be the case where initial Executive Board approval has been only in principle and final approval follows later by up to 30 days.

(5) The test dates for performance criteria would also be distributed as evenly as possible through the period of the arrangement. Normally the date of the first performance

test would not be earlier than the date on which the arrangement becomes effective, and the date of the last performance test would not be earlier than three months from the end of the arrangement.

(6) Every effort should be made to include performance criteria initially for as much of the 12-month period of the Fund arrangement as possible. However, it may not be possible always to establish in advance one or more performance criteria for part of the period of the arrangement because of substantial uncertainties about major economic trends and normal time lags between the completion of negotiations on the arrangement and Board discussion of the arrangement. Taking into account both sets of factors, as well as the actual experience in recent years, it would be reasonable to expect that, as a normal rule, performance criteria would be included initially which would govern purchases over a period of at least six months of the arrangement. This would normally involve at least two sets of performance criteria. Where this minimum period is not met, the staff report would include a full explanation of the underlying reasons.

(7) As a general rule, indicative targets would be included at the outset for that part of the 12-month arrangement for which performance criteria are yet to be established. Provision will also be made for a review in order to replace these indicative targets later with performance criteria. Indicative targets will also be included for the last month of the arrangement period.

(8) In the case of segments within the framework of a multiyear arrangement, normally performance criteria would be set up to the end of each underlying annual program period. The purchase after the end of the underlying annual program (which may be the last purchase under the preceding segment of the arrangement or the first purchase under the subsequent segment) would be contingent both on understanding being reached with the Fund on the next year's underlying program and on observance of performance criteria for the end of the preceding program period or established in the context of the member's new program, or on a waiver being approved by the Board in the case of nonobservance of these performance criteria.

(9) Notwithstanding the foregoing, in the case of extended arrangements, performance criteria and purchases could be phased at semiannual intervals, provided that appropriate monitoring of macroeconomic developments would be ensured, normally in the form of quarterly benchmarks.

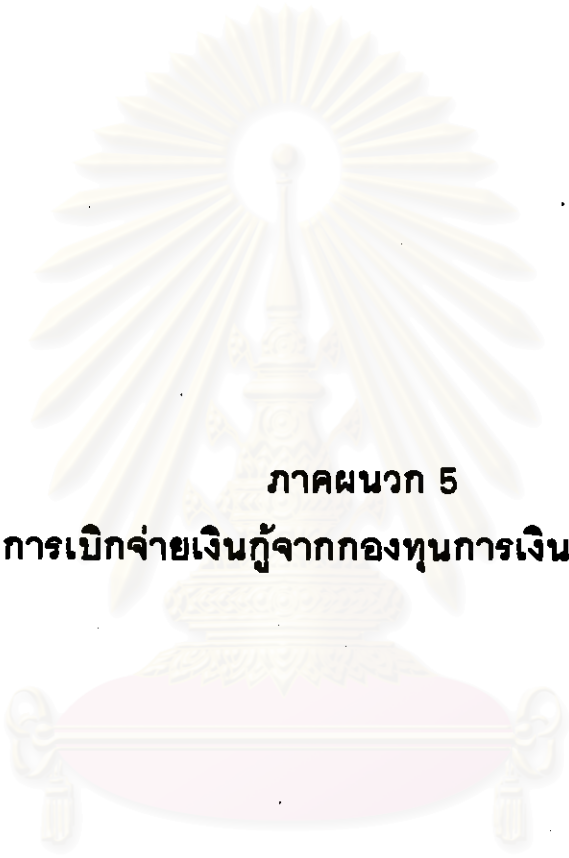
Decision No. 7925-(85/38)

March 8, 1985, as amended by

Decision No. 887-(88/89), June 6, 1988

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก 5
ตารางการเบิกจ่ายเงินกู้จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางการเบิกจ่ายเงินกู้จากกองทุนการเงินระหว่างประเทศจะต้องเบิกจ่ายเป็นงวด รวม 12 งวด โดยประมาณ ดังนี้

งวดที่	วันที่	จำนวนเงิน SDR	เงื่อนไข
1	สิงหาคม 2540	1,200	วันที่คณะกรรมการบริหารกองทุนอนุมัติค่าของกู้
2	30 พ.ย. 2540	600	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ณ สิ้นเดือนกันยายน 2540 การประเมินครั้งที่ 1
3	28 ก.พ. 2541	200	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2540 การประเมินครั้งที่ 2
4	31 พ.ค. 2541	100	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ณ สิ้นเดือนมีนาคม 2541 การประเมินครั้งที่ 3
5	31 ส.ค. 2541	100	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ณ สิ้นเดือนมิถุนายน 2541 การประเมินครั้งที่ 4
6	30 พ.ย. 2541	100	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ประจำเดือนกันยายน 2541 การประเมินครั้งที่ 5
7	28 ก.พ. 2542	100	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ประจำเดือนธันวาคม 2541 การประเมินครั้งที่ 6
8	31 พ.ค. 2542	100	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ประจำเดือนมีนาคม 2542
9	31 ส.ค. 2542	100	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ประจำเดือนมิถุนายน 2542 การประเมินครั้งที่ 7
10	30 พ.ย. 2542	100	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ประจำเดือนกันยายน 2542
11	28 ก.พ. 2543	100	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ประจำเดือนธันวาคม 2542 การประเมินครั้งที่ 8
12	31 พ.ค. 2543	100	ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อกำหนดทางการเงินการคลัง ประจำเดือนมีนาคม 2543
รวม		2,900	

- หมายเหตุ :
- (1) ถ้าไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินการคลังที่ได้ตกลงในแต่ละงวดทางกองทุนฯ อาจระงับการเบิกจ่ายสำหรับงวดต่อไป
 - (2) การเบิกจ่ายเงินกู้จากมิตรประเทศที่ร่วมให้เงินกู้ในวงเงินกู้ 10,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ จะเบิกเป็นสัดส่วนในอัตราเดียวกับการเบิกเงินกู้จากกองทุนฯ

การเบิกจ่ายเงินกู้ของประเทศไทยภายใต้เงื่อนไขของ IMF

ปีที่	IMF	WB	ADB	อื่นๆ	รวม	ดอกเบี้ย	เงินต้น	เงินได้	รวม	เงินได้	WB	ADB	รวม
สัดส่วนเงินกู้	4.0	4.0	1.0	0.5	1.0	1.0	0.5	0.5	1.0	1.0	1.5	1.2	17.2
งวดที่ 1	1.621 25/08/40	1.632 10/09/40	0.400 12/09/40	-	0.400 10/11/40	0.400 08/10/40	-	0.200 22/10/40	0.400 25/09/40	0.400 11/09/40	0.350 29/12/40	0.300 24/12/40	6.103
งวดที่ 2	0.809 11/12/40	0.752 06/01/41	0.2 17/12/40	0.3 04/03/84	0.2 17/12/40	0.2 17/12/40	-	-	0.2 17/12/40	0.2 17/12/40	-	0.300 18/03/41	3.161
งวดที่ 3	0.27 09/03/41	0.258 23/03/41	0.08 13/03/41	0.04 25/03/41	0.08 13/03/41	0.08 13/03/41	-	-	0.08 13/03/41	0.08 13/03/41	-	-	0.968
งวดที่ 4	0.133 15/06/41	0.121 25/06/41	0.04 26/06/41	-	0.04 26/06/41	0.04 26/06/41	-	-	0.04 26/06/41	0.04 26/06/41	-	-	0.454
รวมการเบิกจ่ายเงินกู้	2.833	2.759	0.72	0.34	0.72	0.72	-	0.2	0.72	0.72	0.35	0.6	10.686
Ongoing Projects	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.60	0.6	1.2
ยอดคงเหลือ	1.167	1.237	0.28	0.16	0.28	0.28	0.5	0.3	0.28	0.28	0.55	0.0	5.314

หมายเหตุ : (1) SDR 0.74 / US\$ 1

(2) JPY 132.1 / US\$ 1

(3) JPY 128.35 / US\$ 1

(4) เงินกู้จาก WB และ ADB จำนวนสถาบันละ 0.6 พันล้านบาทหรือสหรัฐ จะ เป็นเงินกู้สำหรับ Ongoing Projects

(5) เงินกู้จากเกาหลีใต้ส่วนที่เหลือถูกทดแทนโดยแคนาดา และเงินกู้จากอินโดนีเซียคาดว่าจะถูกทดแทนโดยนิวซีแลนด์

ภาคผนวก 6
คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 11/2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๔๒

วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๒

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าหนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน ที่รัฐบาลมิไปถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นหนังสือสัญญาที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง หรือไม่

ประธานรัฐสภา ได้มีคำร้องลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๑ เรื่องคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้ประธานรัฐสภาเสนอความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าหนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงิน ที่รัฐบาลมิไปถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นหนังสือสัญญาที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง โดยประธานรัฐสภาเห็นว่าเป็นการโต้แย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ จึงอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นดังกล่าวมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของประธานรัฐสภา สรุปได้ว่า พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๒๖ คน ได้เข้าชื่อร้องขอต่อประธานวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ เพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ถอดถอนนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีและนายธารินทร์ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกจากตำแหน่ง โดยกล่าวหาว่ามีพฤติการณ์ต่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง เนื่องจากรัฐบาลได้มีหนังสือแจ้งความจำนงถึงกองทุน ฯ โดยมีได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ประธานวุฒิสภาได้ส่งคำร้องขอถอดถอนดังกล่าวไปยังคณะกรรมการป้องกัน

- ๒ -

และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการซึ่งทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒๑ เพื่อดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๓๐๕ ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องพิจารณา เบื้องต้นว่า หนังสือแจ้งความจําานงที่รัฐบาลมิไปถึงกองทุน ฯ เป็นหนังสือสัญญาที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง หรือไม่ และโดยที่ประเด็นนี้มีความเห็นขัดแย้งระหว่างคณะรัฐมนตรี กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๑๒๖ คน เป็นปัญหาข้อโต้แย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ จึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็นดังกล่าวมาเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ตามคำร้องมีประเด็นต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่าการที่ประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยนั้น เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่ เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” ดังนั้นการที่ประธานรัฐสภาได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยเห็นว่ากรณีมีปัญหาคัดแย้งเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ จึงเป็นการเสนอตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เพราะกรณีดังกล่าวมีปัญหาเกี่ยวกับการที่คณะรัฐมนตรีทำหนังสือแจ้งความจําานงไปยังกองทุน ฯ ว่าหนังสือแจ้งความจําานงดังกล่าว เป็นหนังสือสัญญาที่คณะรัฐมนตรีจะต้องนำเสนอเพื่อขอรับความเห็นชอบของรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคสองหรือไม่ ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่ามีความเกี่ยวพันกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นแล้วและเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ จึงรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัย

เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญอาศัยอำนาจตามความในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องคือ

ฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายพลเอก ชาวลิต ขงใจยุทธ กับคณะ รวม ๑๒๖ คน ได้ส่งเอกสารและความเห็นเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณา ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ชี้แจงและส่งเอกสารแล้ว นอกจากนี้ ศาลรัฐธรรมนูญได้ออกนัยพิจารณาโดยเปิดเผยเพื่อฟังคำแถลงของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายพลเอก ชาวลิต ขงใจยุทธ ต่างมอบหมายให้ผู้แทนมาแถลงและยื่นคำแถลงเป็นหนังสือด้วย

ข้อเท็จจริงจากเอกสารที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยส่งต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นโดยความเห็นชอบของที่ประชุมว่าด้วยการเงินและการคลังของสหประชาชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความร่วมมือทางการเงินระหว่างประเทศและขยายการพาณิชย์ระหว่างประเทศ กองทุน ฯ ได้มีข้อตกลงระหว่างสมาชิก เรียกว่า “ข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ” (Articles of Agreement of The International Monetary Fund) ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ความในข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ข้อ ๘ มาตรา ๒ (Article IX Section 2) กำหนดให้กองทุน ฯ เป็นนิติบุคคลเต็มรูป และมีความสามารถในการทำสัญญา ได้มาหรือจำหน่ายซึ่งอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์อีกทั้งดำเนินกระบวนการทางกฎหมายได้ กองทุน ฯ จึงเป็น “องค์กรระหว่างประเทศ” ที่ถือเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายระหว่างประเทศ

ข้อตกลงว่าด้วยกองทุน ฯ มีมาตรการให้ความช่วยเหลือแก่รัฐสมาชิกที่มีปัญหาการขาดดุลการชำระเงิน โดยเตรียมทรัพยากรของกองทุน ฯ ไม่ว่าจะเป็น “เงิน” และ / หรือ “สิทธิพิเศษถอนเงิน” (Special Drawing Rights หรือ SDRs) ให้แก่รัฐสมาชิกที่มีปัญหาได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดังกล่าวในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและการเงิน การดำเนินการตามแผนการให้ความช่วยเหลือ (Stand-by Arrangement) เป็นการดำเนินการเพื่อรองรับการให้ความช่วยเหลือทางการเงินของกองทุน ฯ แก่รัฐสมาชิกอย่างหนึ่ง โดยรัฐสมาชิกที่มีปัญหาด้านดุลการชำระเงินสามารถขอใช้สิทธิตามข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ข้อ ๕ มาตรา ๓ (บี) (Article V Section 3 (b)) ที่กำหนดว่ารัฐสมาชิกมีสิทธิขอเงินตราสกุลที่ตนต้องการด้วยเงินตราสกุลของตนเอง ทั้งนี้ กองทุน ฯ จะขายเงินตราดังกล่าวให้โดยมีเงื่อนไขว่ารัฐสมาชิกจะต้องซื้อเงินตราของตนคืนไปภายในระยะเวลาที่กำหนด

- ๔ -

ในการดำเนินการตามแผนการให้ความช่วยเหลือดังกล่าว รัฐสมาชิกที่มีปัญหา การขาดดุลการชำระเงินจะต้องมีหนังสือแจ้งความจำนงไปถึงกองทุน ฯ ซึ่งแจ้งถึงปัญหาเศรษฐกิจ และการเงินที่เกิดขึ้น แผนการดำเนินการและนโยบายในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและการเงินของ รัฐสมาชิก เพื่อให้กองทุน ฯ ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณาอนุมัติความช่วยเหลือ โดยคณะกรรมการบริหาร ของกองทุน ฯ จะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

ก่อนที่ประเทศไทยจะลงนามเข้าเป็นสมาชิกกองทุน ฯ เคยมีปัญหาข้อกฎหมายว่า การเข้าเป็นสมาชิกดังกล่าว ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา หรือไม่ เพราะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๔๙๐ ที่ใช้บังคับขณะที่คณะรัฐมนตรีของไทยมีมติ ให้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุน ฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ ไม่มีข้อความใดแสดงว่าการทำหนังสือ สัญญาประเภทใดต้องขอความเห็นชอบของรัฐสภา ก่อน แต่มาตรา ๙๐ อันเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการ ประชุมร่วมกันของรัฐสภามีบัญญัติว่า การให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาตามมาตรา ๘๔ เป็นกรณี ที่รัฐสภาต้องประชุมร่วมกัน ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นว่า การเข้าเป็นสมาชิกดังกล่าวต้อง ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ตามมาตรา ๙๐ (๖) ประกอบกับมาตรา ๘๔ ของรัฐธรรมนูญ ฯ พุทธศักราช ๒๔๙๐ หลังจากนั้น ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๔๙๒ ซึ่งมาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สงบศึก และทำหนังสือ สัญญาอื่นกับนานาประเทศ" และวรรคสอง บัญญัติว่า "หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขต ใดไทยหรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา" ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยเสนอความเห็นว่าการเข้าเป็นสมาชิกกองทุน ฯ เป็นการลงนามหนังสือ สัญญาตามมาตรา ๑๕๔ วรรคหนึ่ง และไม่มีการผิดต้องเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือจะต้องออก พระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา จึงไม่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตาม มาตรา ๑๕๔ วรรคสอง ต่อมาประเทศไทยจึงได้ลงนามเข้าเป็นสมาชิกกองทุน ฯ เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๔๙๒ และในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้มีการตราพระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการ เกี่ยวกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๙๔ และในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ก็ได้มีการตรา

- ๕ -

พระราชบัญญัติให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๔ ด้วย หลังจากนั้นประเทศไทยก็ได้เคยมีหนังสือแจ้งความจำนงถึงกองทุน ฯ มาแล้ว โดยไม่เคยปฏิบัติในลักษณะที่แสดงว่าหนังสือแจ้งความจำนงดังกล่าวเป็นหนังสือสัญญาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ต่อมาประเทศไทยได้ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจและการเงิน ในที่สุดรัฐบาลของพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ อนุมัติให้กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยเจรจาขอความช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการจากกองทุน ฯ ธนาคารกลางของประเทศต่าง ๆ และสถาบันการเงินในตลาดเงินทุนต่างประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาการเงินการคลัง การปรับปรุงระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา และการปรับปรุงประสิทธิภาพของธนาคารแห่งประเทศไทย และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๐ อนุมัติหลักการและเงื่อนไขการขอความช่วยเหลือจากกองทุน ฯ โดยมอบหมายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายทง พิทยะ) และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (นายรัชวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์) เป็นผู้ลงนามร่วมกัน และได้ลงนามในหนังสือแจ้งความจำนงฉบับที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๐ โดยมีสาระสำคัญอยู่ภายใต้กรอบของแผนการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุน ฯ ที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติไว้ และเพื่อให้การปฏิบัติตามแผนการขอรับความช่วยเหลือจากกองทุน ฯ สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายและภายในเวลาที่กำหนด กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ยื่นขออนุมัติแผนการขอรับความช่วยเหลือทางการเงินเป็นระยะเวลา ๓๔ เดือน ในวงเงิน ๒.๘ พันล้าน SDRs หรือประมาณ ๔ พันล้านเหรียญสหรัฐ จากกองทุน ฯ โดยคณะกรรมการบริหารของกองทุน ฯ ได้อนุมัติวงเงินดังกล่าวให้แก่ประเทศไทยเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๐ หลังจากนั้นรัฐบาลของนายชวน หลีกภัย ก็ได้มีการเสนอหนังสือแจ้งความจำนงฉบับที่ ๒ ถึงฉบับที่ ๖ ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑ วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๑ และ วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ ตามลำดับ หนังสือแจ้งความจำนงแต่ละฉบับจะรายงานความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและการเงินตามที่ได้เคยแจ้งนโยบายและมาตรการไว้ในวันฉบับก่อน และที่จะดำเนินการต่อไป รวมทั้งอาจมีการขอ

- ๖ -

ยกเว้น ไม่ปฏิบัติตามมาตรการใดมาตรการหนึ่ง โดยแสดงเหตุผลเพื่อประกอบการพิจารณาในการอนุมัติการใช้สิทธิพิเศษในการถอนเงินงวดต่อไปของกองทุน ฯ ด้วย หากเหตุผลไม่เพียงพอหรือไม่ได้แสดงเหตุผล กองทุน ฯ ก็อาจไม่อนุมัติวงเงินได้

ข้อเท็จจริงจากคำชี้แจง เอกสารประกอบคำชี้แจง คำแถลง และเอกสารประกอบ คำแถลงของฝ่ายพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ กับคณะ สรุปได้ว่า ในสมัยพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นผู้นำรัฐบาลบริหารประเทศช่วงที่เกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและสถานการณ์เลวร้าย จนต้องมีหนังสือแจ้งความจำนงฉบับที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๐ เพื่อขอรับความช่วยเหลือทางการเงินและวิชาการ ตามแผนการให้ความช่วยเหลือของกองทุน ฯ และเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือแจ้งความจำนงจึงได้ออกพระราชกำหนดรวม ๖ ฉบับ ซึ่งต่อมาได้นำพระราชกำหนดดังกล่าวเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ ได้อภิปรายสรุปว่า หนังสือแจ้งความจำนงที่มีไปถึงกองทุน ฯ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ เพราะเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องออกพระราชบัญญัติ (รวมถึงพระราชกำหนด) เพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา จึงต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ก่อน ซึ่งนายโกศล พลกุล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ได้ชี้แจงว่าหนังสือแจ้งความจำนงเป็นเพียงข้อเสนอขอกู้เงินจากกองทุน ฯ เท่านั้น และได้ชี้แจงโดยสรุปว่า รัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เห็นว่าแม้จะถือว่าหนังสือแจ้งความจำนงเป็นหนังสือสัญญา แต่ก็ไม่มีข้อความใดระบุให้ไปออกกฎหมาย จึงไม่มีประเด็นว่าจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ หรือไม่ แต่หนังสือแจ้งความจำนงตั้งแต่ฉบับที่ ๒ เป็นต้นมา จนถึงฉบับที่ ๕ ซึ่งทำในสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย มีการระบุว่าจะออกกฎหมายอะไร เมื่อใด

การที่กองทุน ฯ อ้างมติที่ ๖๐๕๖-(๑๕/๓๔) ลงวันที่ ๒ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๗๘ (ค.ศ. ๒๕๒๒) ของคณะกรรมการบริหารของกองทุน ฯ ยืนยันว่าแผนการให้ความช่วยเหลือของกองทุน ฯ และหนังสือแจ้งความจำนงไม่เป็นสัญญา นั้น เป็นแนวปฏิบัติของกองทุน ฯ ไม่เกี่ยวกับ

- ๑ -

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายภายในสูงสุดของประเทศไทย ทั้งระบบกฎหมายไทย ก็มีได้ใช้หลักว่ากฎหมายระหว่างประเทศอยู่เหนือกฎหมายภายใน การตีความคำว่าหนังสือสัญญา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ จึงต้องหมายความว่าความตกลงใด ๆ ไม่ว่าจะอยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศหรือไม่ นอกจากนี้ หนังสือสัญญาที่ทำตามกฎหมายระหว่างประเทศก็มีหลายรูปแบบ และมีได้เป็นรูปแบบที่จะต้องมีการประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้หนังสือสัญญานั้นเสมอไป

ข้อเท็จจริงจากคำชี้แจง เอกสารประกอบคำชี้แจง คำแถลง และเอกสารประกอบ คำแถลงของฝ่ายรัฐบาล ได้ความว่า รัฐบาลนายชวน หลีกภัย มีความเห็นว่าหนังสือแจ้งความจ้างที่ รัฐบาลไทยมีไปถึงกองทุน ฯ ไม่ใช่หนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ เพราะคู่กรณีคือ รัฐบาลไทยและกองทุน ฯ ต่างก็ไม่เคยปฏิบัติในลักษณะที่แสดงว่าหนังสือแจ้งความจ้างเป็นหนังสือสัญญา ความหมายของคำว่าหนังสือสัญญาในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ เป็นคำที่มีความหมายกว้างทำนองเดียวกับคำว่า “สนธิสัญญา” ตามอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๖๘ และอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างรัฐและองค์การระหว่างประเทศ หรือระหว่างองค์การระหว่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๗๖ ซึ่งหมายความว่าความตกลงระหว่างประเทศที่สร้างขึ้นเป็นหนังสือระหว่างรัฐต่าง ๆ หรือระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศหรือระหว่างองค์การระหว่างประเทศด้วยกัน และอยู่ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ แต่หนังสือแจ้งความจ้างมิได้มีลักษณะดังกล่าว นอกจากนี้ การทำหนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ ในทางปฏิบัติฝ่ายบริหารเป็นผู้ดำเนินการโดยอาศัยพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ดังนั้น จึงต้องทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการให้ใช้หนังสือสัญญาดังกล่าว โดยมีนายกรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเสมอ แต่หนังสือแจ้งความจ้างมิได้ปฏิบัติดังเช่นที่กล่าวนี้

- ๒ -

สำหรับภาระผูกพันในเงินที่รัฐบาลไทยได้รับอนุมัติและโอนมาจากกองทุน ฯ เป็นไปตามพระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๔ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๖๑ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้อำนาจปฏิบัติการเกี่ยวกับกองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๔๘๔ พ.ศ. ๒๕๒๑ รวมทั้ง พระราชบัญญัติให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติบางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษถอนเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๔ พ.ศ. ๒๕๒๑

โดยสรุปรัฐบาลนายชวน หลีกภัย เห็นว่าหนังสือแจ้งความจํานงที่รัฐบาลมิไปถึงกองทุน ฯ ไม่เป็นหนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ เพราะขาดองค์ประกอบเรื่องเจตนาของคู่กรณี และขาดองค์ประกอบของการเป็นหนังสือสัญญาตามหลักกฎหมาย หลักวิชาการและประเพณีปฏิบัติ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาข้อเท็จจริงจากเอกสารที่ประธานรัฐสภาส่งมา เอกสารที่เรียกจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เอกสารจากคำชี้แจง คำแถลง และแถลงการณ์ของผู้เกี่ยวข้องในการออกนํ้าพิจารณาโดยเปิดเผยของศาลรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้ว เห็นว่ามีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่าหนังสือแจ้งความจํานงที่รัฐบาลมิไปถึงกองทุน ฯ เป็นหนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ หรือไม่ และจะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการทำหนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ" วรรคสอง บัญญัติว่า "หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขต

- ๕ -

ไทยหรือเขตอำนาจแห่งรัฐ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา"และมาตรา ๓ บัญญัติว่า "อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้" หมายความว่า พระมหากษัตริย์ผู้ทรงใช้อำนาจอธิปไตยในการทำหนังสือสัญญาต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๒๔ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือสัญญาสันติภาพ หนังสือสัญญาสงบศึก หรือหนังสือสัญญาอื่น กับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นอำนาจในทางบริหาร โดยผ่านทางคณะรัฐมนตรีหรือรัฐบาลซึ่งเป็นฝ่ายบริหาร และหากหนังสือสัญญาดังกล่าวมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตอำนาจแห่งรัฐ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา หนังสือสัญญานั้น ก็จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาด้วย

คำว่า "หนังสือสัญญา" แม้จะมีได้บัญญัติความหมายไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ก็อาจกล่าวได้ว่า หนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ มีความหมายครอบคลุมไปถึงความตกลงทุกประเภทที่ประเทศไทยทำขึ้นกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ หนังสือสัญญาดังกล่าวต้องมีลักษณะเป็นสัญญาที่ทำขึ้นเป็นหนังสือ และเป็นสัญญาที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยที่รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ กล่าวถึง "หนังสือสัญญาสันติภาพ สัญญาสงบศึก และสัญญาอื่น" ดังนั้นคำว่า "สัญญาอื่น" ย่อมหมายถึงหนังสือสัญญาที่ทำกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศเช่นเดียวกับหนังสือสัญญาสันติภาพและหนังสือสัญญาสงบศึก จะเป็นหนังสือสัญญาที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายภายในของประเทศใดประเทศหนึ่งมิได้

เมื่อได้ความว่าหนังสือสัญญาตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๒๔ หมายถึงสัญญาหรือความตกลงที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงจำเป็นต้องพิจารณาว่าสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศตามกฎหมายระหว่างประเทศนั้น มีลักษณะประการใดบ้าง ตามกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับสนธิสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งมีที่มาจากจารีตประเพณี และแนวปฏิบัติของนานาประเทศที่ได้ยึดถือกันมาเป็นเวลาช้านาน จนกระทั่งได้มีการจัดทำประมวล

- ๑๐ -

เป็นอนุสัญญาขึ้นมากายในกรอบของการประชุมสหประชาชาติ ได้แก่ อนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วย
กฎหมายสนธิสัญญา ค.ศ. ๑๙๖๘ และอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยกฎหมายสนธิสัญญาระหว่าง
รัฐและองค์การระหว่างประเทศ หรือระหว่างองค์การระหว่างประเทศ ค.ศ. ๑๙๘๖ อนุสัญญาทั้ง
สองฉบับซึ่งเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ ได้กำหนดลักษณะของสนธิสัญญาหรือความตกลง
ระหว่างประเทศไว้ว่า "สนธิสัญญา" ตามอนุสัญญาทั้งสองฉบับหมายถึง "ความตกลงระหว่าง
ประเทศที่ทำขึ้นเป็นหนังสือระหว่างรัฐต่าง ๆ หรือระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศ หรือ
ระหว่างองค์การระหว่างประเทศด้วยกัน และอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ
ไม่ว่าจะทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือสองฉบับหรือหลายฉบับผนวกเข้าด้วยกัน และไม่ว่าจะเรียกชื่อ
อย่างไร" ความหมายของ "สนธิสัญญา" ตามอนุสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าวจึงครอบคลุมถึงความ
ตกลงระหว่างประเทศทุกรูปแบบ เช่น สนธิสัญญา อนุสัญญา ความตกลง ข้อตกลง หนังสือ
แลกเปลี่ยน พิธีสาร ธรรมนูญทั่วไป ธรรมนูญสุดท้าย เป็นต้น ดังนั้น คำว่า "หนังสือสัญญา"
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ จึงหมายถึง ความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ทำขึ้น
เป็นหนังสือกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อให้เกิดผล
ผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ ไม่ว่าความตกลงนั้นจะจัดทำขึ้นใน
รูปแบบใดและใช้ชื่ออย่างไร และมีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า "สนธิสัญญา" ดังที่กล่าวแล้ว โดยมี
ลักษณะ คือ

๑. ทำขึ้นระหว่างรัฐ หรือระหว่างรัฐกับองค์การระหว่างประเทศ หรือระหว่าง
องค์การระหว่างประเทศด้วยกันเอง
๒. ความตกลงนั้นต้องทำเป็นหนังสือ
๓. เป็นความตกลงสองฝ่ายหรือหลายฝ่ายที่มีเจตนาก่อให้เกิดพันธะผูกพันทาง
กฎหมาย และ
๔. ความตกลงนั้นต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ

- ๑๑ -

หนังสือแจ้งความจำนงที่รัฐบาลมิไปดึงกองทุน ฯ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับสถานะและปัญหาวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศและแจ้งถึงนโยบายรวมทั้งมาตรการต่าง ๆ ที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยกองทุน ฯ จะนำหนังสือแจ้งความจำนงดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาอนุมัติสิทธิพิเศษในการถอนเงินตามข้อตกลงของกองทุน ฯ ซึ่งรัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ได้มีหนังสือแจ้งความจำนงฉบับที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๐ และคณะกรรมการบริหารของกองทุน ฯ ได้อนุมัติให้สิทธิพิเศษในการถอนเงินแก่ประเทศไทย รวม ๒.๕ พันล้าน SDRs หรือประมาณ ๔ พันล้านเหรียญสหรัฐ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๔๐ (รวมกับความช่วยเหลือจากธนาคารกลางของประเทศต่าง ๆ ธนาคารโลกและธนาคารพัฒนาเอเชีย ประเทศไทย จะได้รับความช่วยเหลือทางการเงินทั้งสิ้น ๑๖.๗ พันล้านเหรียญสหรัฐ) โดยผ่านแผนการให้ความช่วยเหลือที่มีระยะเวลา ๓๔ เดือน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติในการช่วยเหลือทางการเงินที่กองทุน ฯ มีให้แก่ประเทศไทยในฐานะรัฐสมาชิก

หนังสือแจ้งความจำนงฉบับที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ทำขึ้นในสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ซึ่งสืบต่อจากรัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ยืนยันถึงนโยบายในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและการเงินของประเทศตามที่ได้กล่าวไว้ในหนังสือแจ้งความจำนงฉบับที่ ๑ และรายงานผลการดำเนินการของประเทศไทยที่ได้ปฏิบัติไปหลังจากได้รับอนุมัติวงเงินงวดแรกจากกองทุน ฯ และยังคงกล่าวถึงนโยบายและมาตรการที่จะดำเนินการต่อไป หนังสือแจ้งความจำนงฉบับที่ ๓ ถึงฉบับที่ ๕ ได้ชี้แจงนโยบายคือการรักษาเสถียรภาพของอัตราแลกเปลี่ยน เนื่องจากค่าเงินบาทที่อ่อนตัวลงอย่างมากจากปัจจัยภายนอกและภายในของประเทศ ปัญหาความอ่อนแอของระบบสถาบันการเงินและการกำกับตรวจสอบของภาครัฐ ปัญหาทางสังคมที่จะติดตามมา รวมทั้งนโยบายปฏิรูปกฎหมายที่สำคัญ เช่นกฎหมายล้มละลายและการบังคับคดี การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การแก้ไขปัญหาด้านสภาพคล่องและการเงินทุนของธนาคารพาณิชย์ ตลอดจนกำหนดให้การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลายเป็นเกณฑ์ปฏิบัติ (Performance Criteria) ไว้ในหนังสือแจ้งความจำนงฉบับที่ ๕

- ๑๒ -

หนังสือแจ้งความจำนงฉบับที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๑ กล่าวถึงการกระตุ้นเศรษฐกิจและบรรเทาผลกระทบทางสังคมโดยใช้มาตรการด้านการคลังเป็นสำคัญ และขอยกเว้นเงื่อนไขเกี่ยวกับกำหนดเวลาการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลายที่เป็นเกณฑ์ปฏิบัติซึ่งมีกำหนดแล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ เนื่องจากยังไม่สามารถดำเนินการให้ลุล่วงได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาหนังสือแจ้งความจำนงทุกฉบับที่กล่าวมาแล้ว เห็นว่า หนังสือแจ้งความจำนงเหล่านั้น เป็นการชี้แจงนโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาลเพื่อเป็นเหตุผลประกอบการขอใช้สิทธิถอนเงินจากกองทุน ฯ มีลักษณะเป็นการดำเนินการฝ่ายเดียวของรัฐบาลไทยเพื่อขอใช้สิทธิของตนในฐานะที่เป็นรัฐสมาชิกในการขอใช้ทรัพยากรทั่วไปของกองทุน ฯ ตาม "ข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ" ข้อ ๕ มาตรา ๓ (บี) ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยฝ่ายรัฐบาลไทยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยลงนามในหนังสือแจ้งความจำนงเพียงฝ่ายเดียวแสดงแผนการที่รัฐบาลไทยจะปฏิบัติ หากปฏิบัติไม่ได้ก็จะไม่บังคับกันตามกฎหมาย และกองทุน ฯ ไม่ได้มีหนังสือตอบรับสนองตามรูปแบบของความตกลงระหว่างประเทศ อีกทั้งกองทุน ฯ ก็ไม่ถือว่าหนังสือแจ้งความจำนงเป็นหนังสือขอทำความตกลงที่ทั้งสองฝ่ายต้องการให้เกิดพันธะผูกพันตามกฎหมายระหว่างประเทศ โดยกองทุน ฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายธารินทร์ นิมมานเหมินท์) แจ้งให้ทราบถึงมติของคณะกรรมการบริหารของกองทุน ฯ มติที่ ๖๐๕๖-(๓๘/๓๔) ลงวันที่ ๒ มีนาคม ค.ศ. ๑๙๙๘ (พ.ศ. ๒๕๒๒) ซึ่งมีมาประมาณ ๒๐ ปีแล้วว่า "แผนการให้ความช่วยเหลือ (Stand-by Arrangement) ไม่ใช่ข้อตกลงระหว่างประเทศ ดังนั้นจะต้องหลีกเลี่ยงภาษาที่มีนัยที่จะทำให้เกิดความเข้าใจว่าเป็นการผูกพันทางสัญญาในแผนการให้ความช่วยเหลือและในหนังสือแจ้งความจำนง" จึงเป็นการแสดงว่าทั้งรัฐบาลไทยและกองทุน ฯ ต่างก็ไม่ถือว่าหนังสือแจ้งความจำนงเป็นสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศกับกองทุน ฯ

- ๑๓ -

นอกจากนี้ แม้ว่ารัฐบาลไทยได้กำหนดจะปฏิบัติการบางอย่างซึ่งเป็นเกณฑ์ปฏิบัติไว้ในหนังสือแจ้งความจำนง ดังเช่นในหนังสือแจ้งความจำนงฉบับที่ ๕ ระบุให้การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายล้มละลายโดยจะดำเนินการให้รัฐสภาให้ความเห็นชอบภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ปฏิบัติก็ตาม แต่การที่รัฐบาลยังไม่สามารถดำเนินการตามเกณฑ์ปฏิบัติได้ กองทุน ฯ ก็มิได้ถือว่าเป็นการละเมิดพันธะที่มีต่อกองทุน ฯ ในฐานะรัฐสมาชิก และไม่ส่งผลให้ได้รับโทษภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

หนังสือแจ้งความจำนงที่รัฐบาลมิไปถึงกองทุน ฯ จึงมิใช่ “หนังสือสัญญา” ในความหมายของความตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ทำขึ้นเป็นหนังสือกับกองทุน ฯ ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศ เพราะขาดลักษณะของการเป็นความตกลงระหว่างประเทศ

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า หนังสือแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือทางวิชาการและการเงินที่รัฐบาลมิไปถึงกองทุนการเงินระหว่างประเทศไม่เป็นหนังสือสัญญาดำรงรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ จึงไม่เป็นกรณีที่จะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามวรรคสอง ของมาตราดังกล่าว

(นายชวน หลีกภัย)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

- ๑๔ -

(คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๔๒)

โกเมน ภัทรภิรมย์

(นายโกเมน ภัทรภิรมย์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายจุมพล ณ สงขลา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(พลโท จุต อติเรก)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายชัยอนันต์ สมุทวณิช)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายประเสริฐ นาสกุล)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

[Signature]

(นายปรีชา เฉลิมวณิช)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

- ๑๕ -

(คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๔๒)

(นายมงคล ธรรม์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุจินดา ยงสุนทร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุวิทย์ สิริพงษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอนันต์ เกตุวงศ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอิสระ นิตินนท์ประภาศ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุระ หวังอ้อมกลาง)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ประวัติผู้เขียน

นายชาญชัย บุญยวรรณ เกิดเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2515 ที่จังหวัดระนอง สำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2537 จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาว่าความ รุ่นที่ 11 จาก สภานายความแห่งประเทศไทย เมื่อ พ.ศ. 2539 เข้ารับการศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิตในปีการศึกษา 2539 ภาควิชานิติศาสตร์ สาขาวิชากฎหมายระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย